

GRUPA "HAJDE DA..."

NARATIVNI IZVEŠTAJ ZA PROJEKAT

**"OMLADINSKA POLITIKA, PARTICIPACIJA I MIROVNO OBRAZOVANJE U
JUGOSLAVIJI"**

10.MAJ - 1.JUL 2002

Grupa "Hajde da..."
659 745
hajdeda@eunet.yu
www.hajdeda.org.yu
Sarajevska 70
11000 Beograd

Project co-ordinator
Stanislava Vuckovic
064 11 21 443
kastas@eunet.yu

Osnovni podaci o projektu

Zbog potrebe za većim uključivanjem mladih u razvoj i kreiranje omladinske politike kao i razvoj raznovrsnih programa za mlade u oblasti mirovnog obrazovanja koji bi se sprovodili u školi i van nje, Grupa "Hajde da..." realizovala je projekat "Omladinska politika, mirovno obrazovanje i participacija u Jugoslaviji".

Centralni deo projekta je edukativni seminar koji je održan u periodu 25-28. maj 2002. godine u prostorijama Britanskog Saveta u Beogradu. Grupa "Hajde da..." je ovaj seminar organizovala uz pomoć i podršku Ministarstva prosvete i sporta, Britanskog Saveta, Saveznog sekretarijata za omladinu i sport, i UMCOR-a (kanc u Beogradu i Užicu). Seminar su vodili Mark Taylor i Prof.Dr. Howard Williamson i Biljana Lajović uz asistenciju Stanislave Vučković. Mark Taylor i Prof.Dr. Howard Williamson su internacionalni eksperti za omladinsku participaciju, razvoj omladinske politike i interkulturalno učenje, naročito aktivni pri Savetu Evrope i Evropskoj uniji, a Biljana Lajović je savetnik ministra prosvete iz Sektora za obrazovanje i međunarodnu prosvetnu saradnju.

Ciljevi ovog projekta su:

1. Unapređenje znanja i veština osoba koje su odgovorne za kreiranje i realizaciju programa za mlade
2. Uspostavljanje i poboljšanje saradnje između različitih organizacija, agencija i institucija vladinog i nevladinog sektora koje se bave formalnim i neformalnim obrazovanjem mladih
3. Podrška stvaranju modela rada u kome se mladima omogućava da shvate važnost preuzimanja aktivnije uloge u stvaranju i realizaciji programa u oblasti mirovnog obrazovanja, kao i u kreiranju omladinske politike
4. Omogućavanje učesnicima da razumeju načine rada sa mladima i formiranje omladinske politike u drugim zemljama

Polaznici seminara bili su:

- predstavnici Ministarstva prosvete i sporta – Odsek za mlade i Odsek za međunarodnu saradnju i stručno usavršavanje, profesori i stručni saradnici dve beogradske gimnazije – Pete i Filološke;
- nevladinih organizacija – Postpesimisti, Jugoslovenski centar za prava deteta, Grupa MOST, Grupa 484, CEDEUM, EH 21 iz Beograda, PROTECTA iz Niša, Korak u razvoju iz Valjeva, O.O. Kick iz Bajne Bašte;
- učenici Valjevske gimnazije, Filološke gimnazije, Pete beogradske gimnazije i Užičke gimnazije.

Seminaru je prisustvovalo 26 učesnika. Celokupna lista učesnika nalazi se u Prilogu br.1.

U sam tok seminara bili su uključeni i Karlo Boras, pomoćnik saveznog sekretara za sport i omladinu, i Aleksandar Janković iz Odseka za mlade Ministarstva prosvete i sporta. Oni su prezentovali programe, aktivnosti i planove institucija u kojima rade.

Direktni korisnici projekta "Omladinska politika, participacija i mirovno obrazovanje" su gore navedeni učesnici, dok se indirektnim mogu smatrati svi mladi sa kojima svakodnevno rade polaznici našeg seminara.

Aktivnosti

Čitav projekat bio je realizovan kroz tri faze:

1. *Faza pripreme* obuhvatala je kontakte sa učesnicima i donatorima, formiranje grupe, koncipiranje preliminarog programa seminara u saradnji sa trenerima i ispitivanje potreba učesnika u vezi navedenih tema, kao i obezbeđivanje adekvatnog prostora za rad i smeštaj učesnika i trenera. Što se tiče načina formiranja grupe učesnika tj. odabira polaznika kursa, možemo reći da su kriterijumi bili:

◊da se uključe učesnici iz što većeg broja gradova (Beograd, Bajna bašta, Niš, Valjevo, Užice),

◊da se povežu predstavnici različitih sektora omladinskog rada (Ministarstvo prosvete, Savezni sekretarijat za sport i omladinu, škole, nevladine organizacije),

◊da mladi ljudi (učenici beogradskih, valjevske i užičke gimnazije) dobiju priliku da aktivno i neposredno utiču na rad navedenih organizacija čiji su programi njima namenjeni.

Sam program seminara koncipiran je u skladu sa navedenim ciljevima projekta, a finaliziran i fleksibilno prilagođen potrebama i mogućnostima ciljne grupe. Radni prostor, kao što je navedeno, dobili smo ljubaznošću Britanskog saveta, a smeštaj učesnika obezbeđen je i organizovan posredstvom Ministarstva prosvete uz podršku UMCOR-a.

2. *Faza realizacije* seminara počela je 23. maja pripremnim danom trenerskog tima u toku kog su obavljene završne konsultacije trenerskog tima i definisani konkretni ciljevi samog trening kursa.

Aims and objectives of the training course:

- ❖ Bring people together to share and learn from each other and with each other
- ❖ To build bridges between the different sectors and actors present (structures, concepts, people)
- ❖ To consider youth policy development
- ❖ To compare understanding of formal and non-formal learning
- ❖ To experience participative learning methods
- ❖ To open possibilities for concrete projects.

Seminar je trajao četiri dana (25-28 maja), u novootvorenim prostorijama Britanskog saveta. Budući da je jedna od aktivnosti Britanskog saveta podrška omladinskim projektima seminar je otvorio Criss Gibson, direktor Britanskog saveta u Jugoslaviji, ističući značaj omladinskog rada. Dnevni program seminara odvijao se kroz četiri radne celine, u periodu od 9.30 do 17.30. Celokupan program seminara nalazi se u Prilogu br.2.

Pregled sadržaja seminara po danima:

25.05.2002. - Prvi dan je protekao uglavnom u međusobnom upoznavanju učesnika i voditelja. Učesnici su navodili svoja očekivanja od seminara, a voditelji davali okvir za određenje omladinske politike.

Očekivanja učesnika su

- da se sretnu pojedinci i organizacije koje se bave problemima mladih,
- da se razmene iskustva,
- da se upoznaju sa načinima da se motivišu mladi da participiraju u omladinskim projektima,
- da nauče nove tehnike rada na polju multikulturalnosti,
- da se upoznaju sa konkretnim akcijama na polju razvoja i implementacije omladinske politike.

Osim toga, istaknut je značaj stvaranja koherentne omladinske politike koja će pomoći mladima da iz perioda tinejdžera uspešno pređu u status odrasle osobe. To je politika koja bi morala da uključuje interkulturalno učenje, ali i oblasti kao što su zdravstvo, zapošljavanje, kriminalna dela, narkomanija. Takođe se postavlja i problem u komunikaciji između svih aktera koji moraju da budu uključeni u razvoj omladinske politike – Ministarstava i NVO-a. Zato je neophodno ostvariti jasnu komunikaciju između svih aktera.

U ime **Saveznog sekretarijata za sport i omladinu** je govorio Karlo Boras i prezentovao stanje mladih u Jugoslaviji i prioritete Saveznog sekretarijata. Država može da pomogne omladinske organizacije kroz infrastrukturno jačanje (podrška za nabavku opreme, obezbeđivanje prostorija i ostalih uslova neophodnih za functionisanje omladinskih nevladinih organizacija). Savezni sekretarijat za sport i omladinu daje prioritet finansiranju omladinskih programa koji imaju za cilj olakšavanje protoka informacija između omladinskih nevladinih organizacija, njihovo povezivanje i ostvarivanje saradnje na zajedničkim projektima.

Aleksandar Janković je držao izlaganje u ime **Republičkog ministarstva prosvete i sporta** predstavljajući rad Odseka za mlade. Odsek za mlade je osnovano novembra 2001. godine kao jedino državno telo na nivou Republike Srbije zaduženo za omladinska pitanja. Razlozi za osnivanje ovakvog ministarstva su – stvaranje nacionalne OP i strategije, ostvarivanje saradnje sa omladinskim ekspertskim organizacijama, podrška projekatima omladinskih organizacija u Republici Srbiji, olakšavanje tranzicionog perioda u okviru kog treba da ingerencije pređu na republički nivo.

Prioriteti su:

- povećanje nivoa participacije mladih u procesima odlučivanja na svim nivoima,
- adekvatno reprezentovanje omladine u svim aspektima javnog života,
- prihvatljivi pravni okvir po svim pitanjima koji se tiču mladih,
- regionalno povezivanje i interkulturalno učenje,
- borba protiv socijalnog isključivanja,
- volonterizam,
- politika informisanja i umrežavanja,
- borba protiv rizičnih oblika ponašanja.

Budući da je jedan od glavnih zadataka ovog seminara bio da se uspostave veze između predstavnika najvisih institucija u zemlji za pitanja mladih, školskog kadra, nevladinih organizacija i mladih ljudi, navodimo rezultate aktivnosti koja je imala za cilj da se te grupe neposredno međusobno upoznaju i povežu.

Predstavnici vladinih organizacija i institucija smatraju da je za ostvarivanje omladinske politike neophodno:

- participacija mladih;
- da se zasniva na dobro zasnovanom obrazovanju;
- dobra zakonska osnova;
- programi prevencije narkomanije, alkoholizma;
- razvoj komunikacijskih veština;
- uključivanje ljudi sa hendikepom;
- evaluacija studentskog znanja i evaluacija nastavnog kadra;
- metodologija koja je otvorena za kritiku;
- seksualno obrazovanje;
- povezivanje kreatora i korisnika omladinskih programa.

Mladi smatraju da im treba:

- reforma škole
- veća otvorenost duha
- prvo da učestvuju (u odlukama, predlozima...)
- veće vrednovanje znanja.
-

NGO aktivisti smatraju da je za mlade vazno:

- da usvoje i razviju nove modele (vrednosti, identite)
- da se ostvari reforma škole te da ona postane prijateljsko mesto za decu i mlade
- da se omogući participacija mladih i da se podrže omladinske inicijative

Ističu i da je za mlade važno da im se ukaže na alternative, poveća samopouzdanje, da se razvije kultura davanja, da se oforme omladinski centri.

26.05.2002. - Drugog dana seminara obradjivane su tri tematske celine - pitanja omladinske politike, prezentacija rada Republičkog ministarstva prosvete, Grupe "Hajde da..." i mirovno obrazovanje.

Omladinska politika:

Dr. Howard Williamson ističe elemente omladinske politike koji su okvir za razmatranje omladinske politike koja se razvija u centralnoj i istočnoj Evropi:

- Ciljevi i zadaci

Njihovo dobro određenje omogućiće jasniju i primenjiviju OP.

- Zakonski okvir i ko-menadžment

Potrebno je da se zakonski postavi OP koja bi proistekla iz saradnje Ministarstva, mladih i NGO-ova. Ali zato je potrebna i struktura koja bi izdvojila predstavnike NGO-a.

- Međusektorni pristup OP
- Decentralizacija

Neohodno je da mladi u različitim delovima zemlje imaju ista prava i mogućnosti.

- Kriterijumi pronalaženja novca

Problem je što sve omladinske politike imaju ograničen budžet. Pitanje je koliko transparentna je informacija kako se troši novac koji je dobijen u cilju rešavanja problema mladih. Osim toga i NGO-ovi treba da znaju na kojoj osnovi mogu da dobiju novac za projekte.

- Neformalno obrazovanje

Ono se postavlja kao veoma važno u omladinskoj politici, ali ga je nekada teško uvrstiti pošto političari ne znaju šta ono znači i ne misle da ga treba uključivati. Ali poslednjih par godina, neformalno obrazovanje zauzima sve važnije mesto u OP širom sveta.

Savet Evrope je razlikovao osnovne domene i osnovne zadatke omladinske politike.

Osnovni domeni su:

- Edukacija, treninzi i zapošljavanje
- Omladinski rad i neformalno obrazovanje
- Zdravstvo
- Stambeno pitanje
- Socijalna zaštita
- Porodična politika i briga o deci
- Kultura i slobodno vreme
- Kriminalna politika kod mladih
- Nacionalna odbrana i vojna služba.

U prilogu 3 i 4 se nalazi propratni materijal dr Williamsona koji objašnjava okvir za razmatranje omladinske politike "5 C-s" i materijal koji ukazuje na dinamičku ciklus omladinske politike "The D-s".

U nastavku dana učesnici su mogli da prate prezentaciju rada grupe "Hajde da..." koju je izveo Darko Marković.

Biljana Lajović je ispred Ministarstva prosvete i sporta iznela je rezultate konkursa Ministarstva prosvete za akreditaciju programa koje su ponudili NGO-ovi. Od velikog broja projekata koji je stigao, samo su 27 njih koji se bave mladima i koji su prošli selekciju - 2 koja se bave narkomanijom, 1 zdravljem, 2 nastavom u celini, 1 menadžmentom u sportu...Najveći broj su psihološki programi (bave se komunikacijskim veštinama i sl.).

Poslednji deo dana bio je posvećen mirovnom obrazovanju i to konstruktivnom upravljanju konfliktima, komunikacijskim veštinama, toleranciji različitosti. Iako su ratni sukobi u našoj zemlji prestali, naše društvo je i dalje suočeno sa nasiljem na različitim nivoima. To je naročito vidljivo među mladim ljudima. Postoje netrpeljivosti na nacionalnim, verskim i drugim osnovama koje se mogu prevazići samo zajedničkim naporima Zapadne Srbije su predložili projekat kojim bi se učio konstruktivni konflikt management pri srednjim školama.

27.05.2002. - Treći dan seminara bio je posvećen prezentaciji reforme školstva Ministarstva prosvete, neformalnom učenju i obrazovanju, i konkretnim planovima učesnika za budućnost.

Kao glavne promene o obrazovanju Biljana Lajović navodi:

- demokratizaciju obrazovanja
- decentralizaciju prosvete
- poboljšanje kvaliteta obrazovanja
- poboljšanje infrastrukture samih škola i osavremenjavanje opreme.

Informalno obrazovanje (termin Marka Taylora) odgovara na potrebe zajednice ili grupe i ostvaruje se kroz dodatne školske i vanškolske aktivnosti a ne kroz školske kurikulume. To je jedan od mogućih polja saradnje NGOa, mladih i Ministarstva prosvete. Neformalno obrazovanje se određuje time što je to aktivno i iskustveno učenje. U informalnom učenju nema tačnih i pogrešnih odgovora, a sam učitelj je ravnopravan sa ostalim učesnicima u procesu učenja. Dr Howard Williamson smatra da je najbolja kombinacija formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja. U formalnom saopštavamo mladima stvari koje mislimo da treba da znaju, ali oni često žele da vide i kako će sami učestvovati u obrazovnom procesu. Zato se informalno obrazovanje odnosi na iskustveno učenje o stvarima koje ih okružuju – mirovno obrazovanje, rešavanje konflikata... Kada neki edukator želi da se pozabavi nekim pitanjem, mora da razmisli koji oblik učenja je za tu temu najpogodniji. Ali svaki edukator treba da ima na umu, da nije važno samo da mladi usvoje razna znanja i veštine, već i da razviju samopouzdanje, izražajnost, interaktivnost...

Deo dana bio je posvećen navodjenju mogućih programa i projekata za suočavanje sa problemima identifikovanim prethodnih dana.

28.05.2002. - Poslednji dan seminara bio je organizovan tako da učesnici osmisle konkretne projekte koje će u budućnosti moći da implementiraju, a tiču se tema i oblasti sa seminara. Nazivi projekata su "Interkulturalno učenje", "Participacija" i "Rešavanje sukoba u školskom kontekstu". Projekti su bili veoma kvalitetni i odlikavali su visoku motivaciju učesnika, dobar nivo prethodnih i stečenih znanja.

Na samom kraju seminara učesnici su predlagali buduće aktivnosti:

- da se nastavi rad ove grupe tako što bi se sastajala jednom u pola godine da bi se nastavila razmena i nudile međusobne edukacije
- da se stalno snabdevamo informacijama o tome šta smo do sada radili da bi mogli jedni od drugih da tražimo pomoc
- da jedni drugima pomažemo u projektima
- da se organizuje informacioni centar koji bi sadržao informacije ko-šta-nudi i ko-ima-kakve potrebe.

U odnosu na preliminarni plan i program seminara promenjen je poslednji dan, za koji je planirano da bude 29.maj. Tog dana je trebalo je da u saradnji sa Ministarstvom prosvete za određen broj učesnika bude organizovana poseta školama sa ciljem upoznavanja učesnika sa aktivnostima Ministarstva na terenu. Međutim, pošto smo od toga odustali iz organizacionih razloga, rešili smo da u prethodne dane projekta uključimo prezentacije konkretnih projekata Ministarstva prosvete putem radionica koje je osmislila i vodila Biljana Lajović.

29.maja smo umesto planiranih poseta imali rad na Grupi "Hajde da...", identifikovanju problema u radu, rečju izgradnji kapaciteta Grupe "Hajde da..." uz pomoć internacionalnih eksperata.

3. *Faza evaluacije* seminara obuhvata analizu očekivanja, evaluacionih upitnika učesnika, izradu protokola sa seminara, pisanje izveštaja od strane trenera i koordinatora projekta.

Ostvarenost ciljeva projekta

Kada je u pitanju uspostavljanje i poboljšanje saradnje izmedju različitih agencija i institucija vladinog i nevladinog sektora, ovaj seminar bio je jedan od retkih primera neposredne saradnje

između jedne lokalne nevladine organizacije i institucija kao što su Savezni sekretarijat za sport i omladinu i Republičko ministarstvo prosvete i sporta.

Ovaj seminar je pravi primer aktivnog učešća nevladinih organizacija i mladih ljudi u kreiranje strategija rada sa mladima. Takođe, smatramo da je veoma značajno to što su svoje planove i programe zaposleni u Saveznom sekretarijatu i Ministarstvu prosvete veoma jasno predstavili na našem seminaru i imali priliku da dobiju direktnu povratnu informaciju od "korisnika" svojih programa. Razmena iskustava, načina i metoda rada, kao i zajednička akcija škola, nadležnih ministarstava i nevladinih organizacija može dati značajne rezultate u oblasti rada sa mladima. Zbog činjenice da u našoj zemlji još uvek ne postoji definisana omladinska politika, posebna specifičnost seminara bilo je veoma često pozivanje na dobre i loše primere iz prakse drugih evropskih zemalja i uloženi napor da se neki modeli preuzmu i adaptiraju našem kontekstu. Seminar je imao snažnu participatornu komponentu u oblasti učenja i stvaranja budućih planova i konkretnih projekata. Učesnici su imali priliku da aktivno uče i vežbaju naučeno, prilagodjavajući teme svojim mogućnostima i interesovanjima. Takođe, koncipirani su i predlozi budućih akcija i projekata, koje imamo u planu da ostvarimo. U tom smislu, očekujemo da će postojati osetljivost u zajednici za realizaciju novih projekata na polju omladinskog rada.

Evaluirajući trening u celini, od učesnika je traženo da daju iskaze o sledećim aspektima ovog trening kursa:

- a) efekti treninga u saznavnom smislu
- b) interesantnost aktivnosti
- c) primenljivost stečenih znanja i iskustava
- d) ostvarivanje kontakata i saradnje između učesnika

a) "Saznavna moć" ovog trening kursa potiče iz više resursa:

Program treninga je kreiran tako da učesnicima pruži nova znanja i veštine u oblasti rada sa mladima. Otuda se najveći broj odgovora odnosio na konkretne teme i pitanja obrađivane tokom treninga. Dakle, učesnici seminara su, prema sopstvenim iskazima, najviše naučili o:

- omladinskoj politici (kod nas i u drugim evropskim zemljama),
- participaciji,
- mirovnom obrazovanju,
- školskoj reformi i
- neformalnom obrazovanju.

Ovi odgovori su uopšteni tako da pružaju uvid jedino u tematsku oblast o kojoj su najviše naučili tokom seminara. Međutim, deo ispitanika je bio daleko specifičniji u svojim odgovorima navodeći kako im je ovaj trening kurs pomogao da nauče:

- načine za razvoj strategije za bavljenje mladima (na nivou škole, projekta, države...),
- o tome šta bi sve trebalo da znaju pre nego što započnu bilo kakvu akciju
- kako da stvari i misli prevedu u akciju
- važnost sagledavanja problema iz više perspektiva

Delu učesnika sadržina programa nije bila jedini izvor saznanja. Njima su način rada trenerskog tima, način komuniciranja kao i sastav grupe bili veoma podsticajni za usvajanje znanja o:

- grupnoj koheziji
- komunikaciji sa različitim ljudima
- načinu za uspesno prezentovanje sopstvenih ideja
- aktivnostima drugih učesnika (Ministarstvo, NVO...)
- sebi

b) Procenjujući trening prema kriterijumu interesantnost, učesnici su imali u vidu sadržinu programa i metodologiju rada.

Tako su, u sadržinskom smislu, učesnicima bile najzanimljivije aktivnosti u okviru

- mirovnog obrazovanja (naročito prezentovani filmovi)

- formalnog i neformalnog učenja
- interkulturalnog učenja
- reforme školskog sistema
- omladinske politike
- zloupotrebe droga.

Metodologija rada za koju su se opredelili autori i voditelji ovog trening kursa bila je kombinacija didaktickog i interaktivnog pristupa. Pokazalo se da je ovakvom sastavu grupe (veliki broj mladih i ljudi koji u svom radu ili svojoj edukaciji preferiraju radioničarski način rada) daleko primereniji i interesantniji pristup koji njih (učesnike) angažuje u većoj meri. Otud se kao ubedljivo najinteresantnije navode

- aktivnosti u malim grupama – timski rad na konkretnim "zadacima" a potom i
- igre
- diskusije

Programske aktivnosti koje su podsticale intenzivniju komunikaciju među učesnicima i otvarale mogućnost za aktivno učešće svih, umnogome su doprinele atmosferi razmene znanja, iskustava i ideja među samim učesnicima. To je imalo za rezultat da su, osim trenerskog tima, i sami učesnici bili izvor novih znanja, veština, kompetencija...

Osim toga, aktivnosti koje su angažovale celokupnu ličnost učesnika uticale su da se oni oseću u većoj meri involvirani u proces rada i na taj način dožive i razumeju ideju participativnosti u procesu učenja.

c) Odgovori učesnika na ovom pitanju bili su najraznovrsniji te ih prilažemo u izvornom obliku (prema frekventnosti javljanja)

- interkulturalno učenje
- neformalno učenje
- pogledi na mirovno obrazovanje
- ideje za konkretne projekte
- pristupi omladinskoj politici
- iskustvo iz grupe za omladinsku participaciju
- različiti pristupi, metodi i načini rada trenera
- program i konkretni metodi koje smo razvili u našoj maloj grupi
- Jo jo hopla – spisak preporučene literature
- igre
- sve što nije samo priča nego *akcija*
- informacije o specifičnim koracima u rešavanju problema zloupotrebe droga
- kontakti
- ideja koju sam dobio/la za radionicu
- ideje filmova o mirovnom obrazovanju i interkulturalnom učenju

Očigledno je da učesnici ovog trening kursa već vide načine kako da znanja koja su stekli tokom ovog trening kursa primene u svom radu. Takođe, važno je napomenuti da su pristupi i metodi rada korišćeni tokom kursa bliski učesnicima te ih oni procenjuju kao korisne i planiraju da ih inkorporiraju u svoj rad. Najkonkretniji indikatori praktične primenljivosti sadržaja ovog treninga su nekolicina projekata, programa i radionica koji su koncipirani tokom treninga (individualno ili u malim grupama).

d) Najbolji indikatori uspešnosti aspekta treninga kontakti i saradnja su brojnost i raznovrsnost odgovora (navedena su imena skoro svih učesnika i organizacija). Takođe, u komentarima i porukama upućenim voditeljima (u okviru evaluativnog upitnika) iskazana je pohvala za ideju o okupljanju grupe učesnika tako različitih backgrounda, što učesnici ovog treninga nisu do sada imali u iskustvu.

Zajednički rad predstavnika nevladinih organizacija, ministarstva, škola i mladih na temama od zajedničkog interesa pokazao se kao efikasan način za međusobno upoznavanje, razumevanje

stanovišta i potreba svih "strana" kao i planiranje strategija i budućih akcija. Time su u potpunosti ostvareni postavljeni ciljevi treninga koji se odnose na uspostavljanje kontakata i povezivanje učesnika iz različitih sektora.

Komentari

Kao direktan rezultat saradnje na projektu "Omladinska politika, mirovno obrazovanje i participacija" Grupa "Hajde da..." i neki učesnici seminara uzeli su učešće u projektu Svetske banke "Youth for good governance-*A distance learning Course for Youth in Ghana, Uganda, Ukraine, United Kingdom, United States, Russia, Tanzania, and Zambia*".

Takodje, Ana Stanićević, učenica Valjevske gimnazije je napisala tekst koji predstavlja njeno vidjenje seminara i biće objavljen od strane British Council u Londonu.

Smatramo da su slični projekti potrebni za dalji razvoj omladinske politike i omladinskog rada uopšte, budući da je ovo jedna od prvih inicijativa ka zajedničkom delovanju različitih sektora i aktora na polju omladinskog rada.

Buduci planovi

Kao Grupa "Hajde da..." nameravamo da u saradnji sa učesnicima seminara razvijemo nove projekte koji su odobreni od strane Ministarstva prosvete, a koji bi bili direktan odgovor na probleme u školama i potrebe učesnika našeg seminara.

Za Grupu "Hajde da..."
u Beogradu, 10. jula 2002.
Ko-ordinator projekta

Stanislava Vučković

Prilog br1.

LISTA UČESNIKA TRENINGA "OMLADINSKA POLITIKA, MIROVNO OBRAZOVANJE I PARTICIPACIJA U JUGOSLAVIJI"

1. Mira Uzunović, učenica Valjevske gimnazije
2. Ana Stanićević, učenica Valjevske gimnazije
3. Jovana Nikolić, učenica Gimnazije Sveti Sava
4. Suna Ibrahimović, učenica Gimnazije Sveti Sava
5. Dušan Bogdanović, učenik V gimnazije
6. Miloš Živanović, učenik V gimnazije
7. Darko Soković, učenik Filološke gimnazije
8. Dušanka Dimović, psiholog Gimnazije Sveti Sava
9. Jasmina Čekić-Marković, profesorka sociologije Gimnazije Sveti Sava
10. Katarina Knežević, spoljni saradnik Ministarstva prosvete
11. Danijela Maljević, Odsek za mlade Ministarstva prosvete
12. Aleksandar Janković, Odsek za mlade Ministarstva prosvete
13. Stanislava Vidović, NVO JCPD
14. Katarina Tošić, NVO EH 21
15. Andjelija Jočić, NVO CEDEUM
16. Dragana Babić, NVO Grupa 484
17. Milena Prvulović, NVO Grupa Most
18. Slobodan Simić, NVO Postpesimisti
19. Tamara Milanov, NVO Postpesimisti
20. Nenad Dimitrijević, NVO Protecta
21. Dejan Ivanović, NVO Korak u razvoju
22. Nemanja Marjanović, učenik Užičke gimnazije
23. Ivan Marković, O.O. Kick
24. Karlo Boras, Savezni sekretarijat za sport i omladinu

Treneri i edukatori:

1. Dr. Howard Williamson, Cardiff University, England
2. Mark Taylor, trainer and consultant, France
3. Biljana Lajović, psiholog i savetnik ministra prosvete

Vodjenje zapisnika:

Marko Pejović, Grupa "Hajde da..."

Logistička podrška:

Danijela Jović, Grupa "Hajde da..."

PROPOSAL FOR A PROGRAMME FOR THE TRAINING COURSE "Youth Policy, Peace Education and Participation in Yugoslavia" 25 – 29 MAY 2002.

TIMING	SATURDAY 25	SUNDAY 26	MONDAY 27	TUESDAY 28
MORNING 9.15 –12.30	<ul style="list-style-type: none"> * Introductions and expectations SV * Input: this course – exemplary of... * Challenging exercise to help the group communicate (better) and set some ground rules 	<ul style="list-style-type: none"> * Interactive inputs: Formal and non-formal learning – policy and pedagogy * Testimonies: Hajde da + government official: Philosophy and examples of our youth work 	<ul style="list-style-type: none"> Youth Participation in Yugoslavia: - what exists? - what are the challenges? -small group work - feedback in plenary * Tips from other countries' experiences 	<ul style="list-style-type: none"> Future-oriented workshops (themes set by participants on the Monday afternoon)
AFTERNOON 14.30 – 18.00	<ul style="list-style-type: none"> * Input: Youth Policy – what could it be? *oral presentation of youth policy by representatives of federal and national youth departments * Reflections on YU youth policy presentations followed by plenary feedback * Visual process evaluation - different method each evening 	<ul style="list-style-type: none"> Peace Education - bases and links with other types of education - examples of methodologies - critical look at their use in YU * Visual process evaluation - different method each evening 	<ul style="list-style-type: none"> Intercultural Learning in practice: - using challenging methodologies - critical appreciation - adaptation in Yugoslavia * Tomorrow – what do we need? participants decide * Visual process evaluation - different method each evening 	<ul style="list-style-type: none"> * Transfer / follow up group work * Evaluation - individual written - groups - visual Final words
Evening programme	Self-organised evening (free!)	Self-organised evening (free!)	Self-organised evening (free!)	Party

THE FIVE `C` s

A framework for considering `youth policy`

(developed during discussion of the youth law in Lithuania, November 2001)

Coverage

- **Geography**
- **Social groups**
- **Policy domains**

Capacity

- **Infrastructure**
- **State and voluntary orgs**

Competence

- **Management**
- **Professional skills**

Co-operation

- **Horizontal**
- **Vertical**
- **Policy domains**
- **Political/professional**

Cost

- **Resources**
- **Sources**

Prilog br.4

The `D`s which inform a Dynamic cycle for youth policy
/an alternative model! /

Decision and **D**rive
(political)

Direction

Decentralization

Development
(political, professional, young people)
young people)

Delivery
(professionals,

Dissent

Deficiencies

Debate
(political, professional, young people)